

Dorota WYSZKOWSKA
Adam WYSZKOWSKI

Samorząd terytorialny jako inwestor publiczny w Polsce na tle innych krajów OECD

Streszczenie. *Sektor samorządowy jest w wielu krajach istotnym inwestorem publicznym. W Polsce udział wydatków inwestycyjnych tego sektora w wydatkach publicznych stanowi ponad 50%. Porównując wydatki inwestycyjne samorządu terytorialnego w Polsce z pozostałymi krajami OECD można stwierdzić, że są one jedne z najwyższych.*

Celem artykułu jest przedstawienie wielkości oraz kierunków inwestycji sektora samorządowego w Polsce na tle krajów OECD w latach 2007—2013 oraz ich znaczenia w kreowaniu aktywności gospodarczej.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny, inwestycje publiczne, inwestycje samorządowe, nakłady inwestycyjne.

JEL: H54, H72, H76

Inwestowanie należy w zasadzie do podstawowych rodzajów działalności każdego podmiotu. Jego zasadniczym celem jest pomnażanie majątku tworzącego podstawę do prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej oraz poprawa wydajności, efektywności gospodarowania, innowacyjności i konkurencyjności. Inwestycje realizowane przez sektor publiczny służą tworzeniu podstaw materialnych do prowadzenia działalności gospodarczej oraz zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców. To podmioty publiczne — zwłaszcza w momentach załamania koniunktury gospodarczej i istotnego obniżenia inwestycji prywatnych — mogą swoją działalnością inwestycyjną prowadzić do ożywienia gospodarki (OECD, 2015a, s. 78). Inwestycje publiczne często decydują o wyborze miejsca pracy i życia ludności, wpływają na naturę i lokalizację inwestycji prywatnych oraz jakość życia mieszkańców (OECD, 2014, s. 4). W teorii ekonomii podkreśla się znaczenie inwestycji w pobudzaniu wzrostu gospodarczego i rynku pracy¹.

---

¹ Takie podejście jest szczególnie charakterystyczne dla interwencjonizmu państwowego Keynesa.

W roku 2013 w krajach OECD sektor publiczny wydatkował niespełna 1,2 biliona USD na inwestycje publiczne (2,7% PKB), co stanowiło 15% ogółu inwestycji (OECD, 2014, s. 4). Udział tych inwestycji w PKB od lat 80. XX w. utrzymuje się na zbliżonym poziomie (Allain-Dupré, Hulbert i Vammalle, 2012, s. 7). Dominującą pozycję w inwestycjach sektora publicznego w wielu krajach OECD, w tym także w Polsce, zajmuje sektor samorządowy.

Inwestycje komunalne stanowią strategiczną sferę aktywności jednostek samorządu terytorialnego (JST), co wiąże się zarówno ze wspomagającą rolą inwestycji w realizacji zadań bieżących, jak i ich wpływem na wzrost oraz rozwój lokalny i regionalny. JST jako kreatorzy i realizatorzy strategii rozwoju odpowiadają za politykę inwestycyjną, w ramach której podejmowane są decyzje dotyczące wielkości i kierunków wydatkowania publicznych środków finansowych na ten cel (Zioło, 2012, s. 213).

Celem artykułu jest przedstawienie wielkości oraz kierunków inwestycji sektora samorządowego w Polsce na tle krajów OECD oraz ich znaczenia w kreowaniu aktywności gospodarczej.

WYDATKI INWESTYCYJNE SEKTORA SAMORZĄDOWEGO

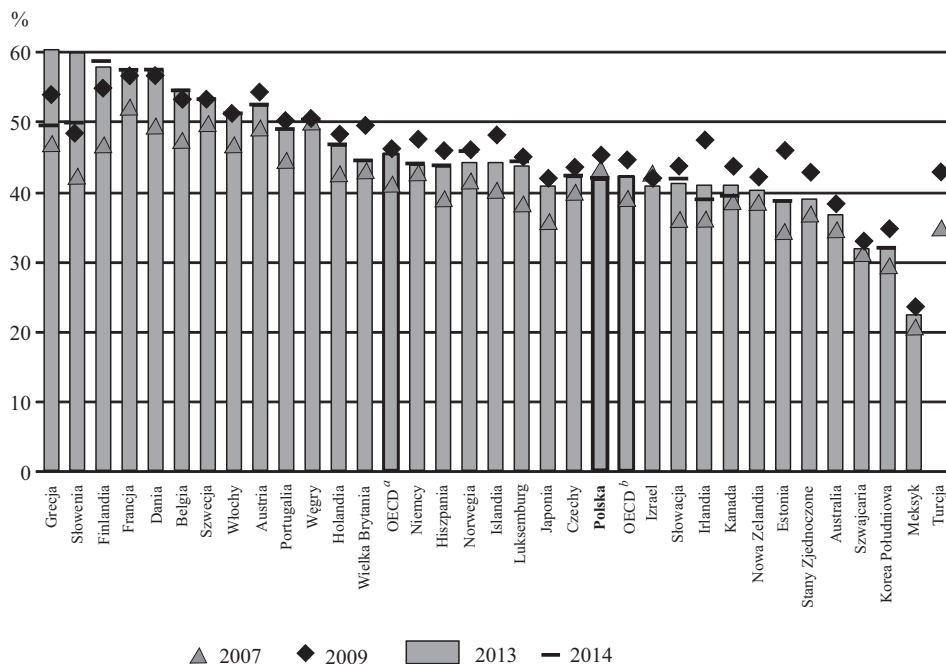
Sektor publiczny odgrywa w gospodarce istotną rolę, zwłaszcza w dobie zwiększania udziału tego sektora w życiu gospodarczym i społecznym. Jest on inwestorem wydatkującym blisko 8% posiadanych funduszy na realizację różnorodnych inwestycji, zwykle o charakterze niekomercyjnym, których realizacją na ogół nie byłby zainteresowany sektor prywatny. Udział wydatków inwestycyjnych sektora publicznego w nakładach inwestycyjnych zaprezentowano na wyk. 1.

Istotną część tych wydatków realizuje sektor samorządowy. Podejmuje on inwestycje charakteryzujące się wysoką kapitałochłonnością, o niekomercyjnym charakterze, czyli niedochodowe, skutkujące wzrostem wydatków na utrzymanie wybudowanej infrastruktury w okresie ich eksploatacji. Samorząd terytorialny inwestuje głównie w budowę i modernizację sieci drogowej i kolejowej, infrastruktury związanej z lotnictwem oraz sieci wodociągowo-kanalizacyjnej czy też poprawę społecznych warunków życia mieszkańców (np. budowa, remont i modernizacja instytucji kultury, sportu i rekreacji itp.). Znaczna część tych przedsięwzięć powinna w przyszłości korzystnie wpływać na rozwój jednostki samorządowej oraz jej możliwości finansowania kolejnych inwestycji (wyższy potencjał dochodowy).

Ożywienie działalności inwestycyjnej samorządu terytorialnego w Polsce jest szczególnie widoczne od roku 2007, kiedy to Unia Europejska (UE) skierowała do Polski znaczne środki finansowe w ramach polityki spójności. Nakłady inwe-

stycyjne JST w Polsce w latach 2007—2013 wyniosły prawie 70 mld euro, a w całym sektorze publicznym — bez mała 147 mld euro (tabl. 1)².

Wykr. 1. UDZIAŁ INWESTYCJI PUBLICZNYCH W INWESTYCJACH OGÓLEM

^a Średnia OECD. ^b Średnia ważona OECD.

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji OECD (2015a), s. 79.

TABL. 1. NAKŁADY INWESTYCYJNE JST W POLSCE^a

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Nakłady inwestycyjne w mln euro:								
jednostek samorządu terytorialnego	6824,0	8142,1	1021,4	11704,5	11619,0	10969,3	10236,5	69816,8
w sektorze publicznym	14622,4	17847,9	21024,0	22493,3	26030,7	23837,9	21091,7	146947,9

^a 1 euro = 4,2 zł. Kurs ten wykorzystano do przeliczenia wszelkich wielkości wyrażonych w artykule w euro, chyba że dane zaczerpnięto z baz Eurostatu.

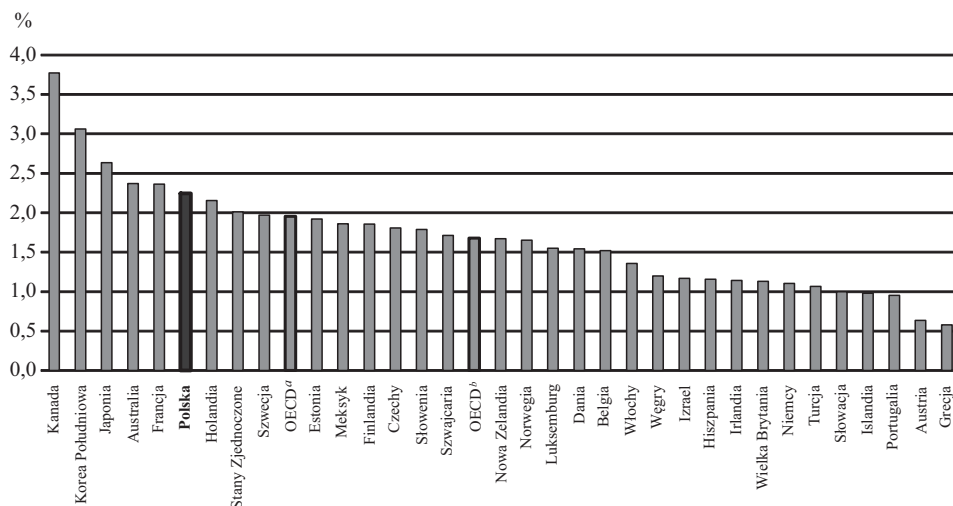
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS, tj. *Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej* z lat: 2006, s. 648; 2009, s. 655; 2010, s. 664; 2011, s. 713; 2012, s. 648; 2014, s. 668; 2015, s. 670.

² Nakłady inwestycyjne są kategorią znacznie szerszą od wydatków inwestycyjnych. Obejmują one nie tylko nakłady finansowe, ale i rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady (na podstawie danych *Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej 2013*, s. 664).

Jak wynika z danych zaprezentowanych w tabl. 1, najwyższe nakłady JST notowano w 2010 r., które w porównaniu do roku 2004 — kiedy Polska wstąpiła do UE — były blisko 3-krotnie wyższe. Spadek tych nakładów w kolejnych latach był spowodowany mniejszą dostępnością funduszy pomocowych UE oraz zmniejszającymi się możliwościami finansowymi JST.

Analizując wielkość wydatków inwestycyjnych sektora samorządowego w Polsce w porównaniu z krajami OECD można zauważyć, że są one dość wysokie. W 2012 r. było to 2,24% PKB. Wyższą wartość inwestycji w odniesieniu do PKB notowały: Kanada (3,77%), Korea Południowa (3,06%), Japonia (2,64%), Australia (2,37%) oraz Francja (2,36%). Wielkość inwestycji sektora samorządowego jako procent PKB dla krajów OECD zaprezentowano na wyk. 2.

Wykr. 2. UDZIAŁ INWESTYCJI SEKTORA SAMORZĄDOWEGO W PKB W 2012 R.

^a Przeciętna wartość OECD. ^b Przeciętna OECD dla zmiennej prezentowanej na danej osi.

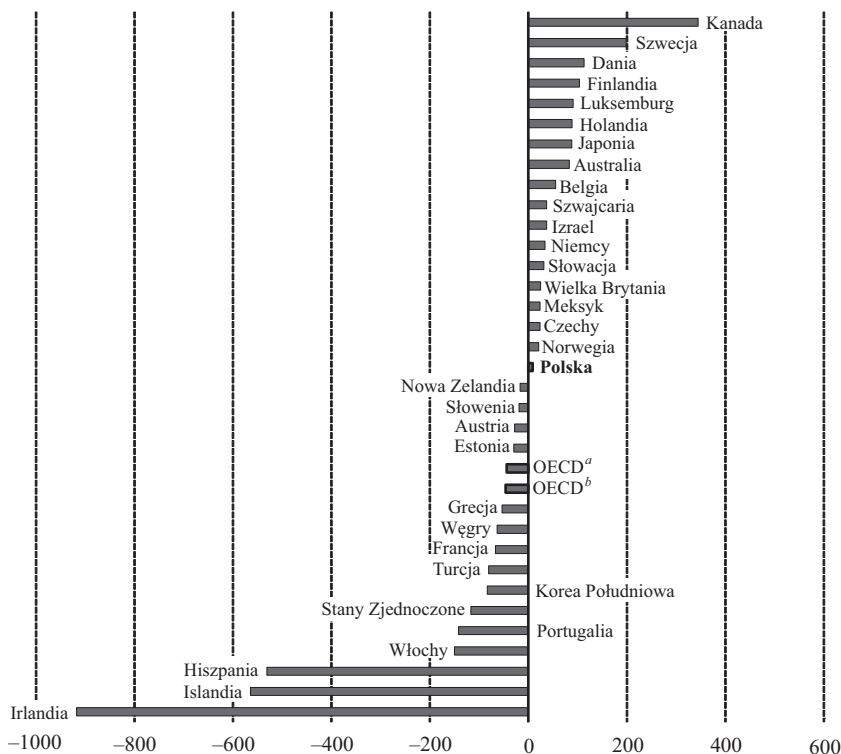
Źródło: dane na podstawie publikacji OECD (2013).

Wielkość inwestycji realizowanych przez sektor samorządowy uzależniona jest od licznych czynników. Głównym czynnikiem są możliwości finansowe wynikające z jednej strony z wielkości osiąganych dochodów, z drugiej zaś z liczby i rodzaju realizowanych zadań, mających bezpośrednie odzwierciedlenie w wielkości ponoszonych wydatków bieżących. Te z kolei wynikają z ogólnej sytuacji w gospodarce oraz stopnia zaspokojenia potrzeb lokalnych i regionalnych społeczności. Wydatkowanie środków zmienia się na przestrzeni lat, a dla zobrazowania tego zjawiska na wyk. 3 zaprezentowano wielkość inwestycji samorządowych w wybranych krajach OECD w latach 2007—2012.

Inwestycje sektora samorządowego przeznaczone są głównie (37%) na tworzenie podstaw rozwoju gospodarczego, tj. na: transport, komunikację, energię, budownictwo itd. Sektor ten przeznaczył ok. 23% inwestycji na edukację, a 11%

na gospodarkę mieszkaniową i komunalną (OECD, 2014, s. 5). Strukturę wydatków inwestycyjnych sektora samorządowego w krajach OECD zaprezentowano na wyk. 4³.

Wykr. 3. ZMIANY W SAMORZĄDOWYCH WYDATKACH INWESTYCYJNYCH W 2012 R. W STOSUNKU DO 2007 R. (w USD per capita)

^a Przeciętna OECD dla zmiennej prezentowanej na danej osi. ^b Przeciętna wartość OECD ze względu na obie zmienne analizowane w wykresie.

Źródło: dane na podstawie publikacji OECD (2013), s. 97.

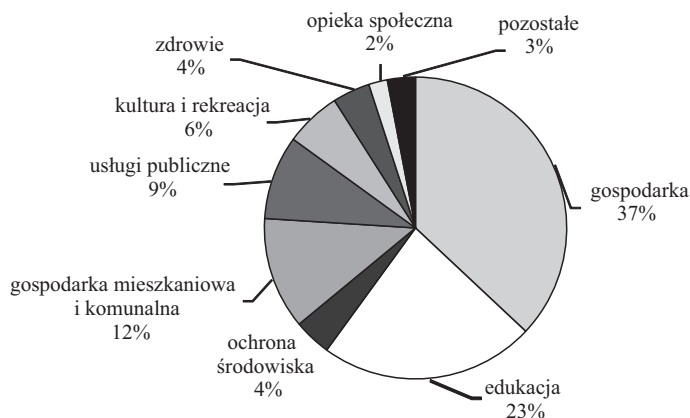
Kierunki wydatkowania środków inwestycyjnych na poszczególne cele istotnie różnią się pomiędzy krajami OECD⁴. I tak np. odsetek środków przeznaczonych na inwestycje wspierające rozwój gospodarki, wynoszący średnio w OECD 37%, w takich krajach jak: Grecja, Austria, Portugalia czy Polska przekroczył 50%. W Wielkiej Brytanii 48% tych środków zostało wydatkowanych na edukację, przy średniej dla OECD wynoszącej 23%, a we Francji, Irlandii i Słowacji

³ Kierunki wykorzystania nie ulegały istotnym zmianom w ostatnich latach. Porównaj Allain-Dupré i in., 2012, s. 15.

⁴ Dokonując porównań należy pamiętać, że sektor samorządowy w poszczególnych krajach różni się od siebie zakresem kompetencji oraz sposobem finansowania.

ok. 1/3 wydatków inwestycyjnych przeznaczono na gospodarkę mieszkaniową i komunalną. Ochrona zdrowia była priorytetem inwestycyjnym sektora samorządowego w: Danii (27%), Szwecji (23%), Estonii (18%) i Finlandii (17%), natomiast inwestycje związane z ochroną środowiska przekraczały zdecydowanie średnią wielkość dla OECD w Czechach, Holandii i na Węgrzech — nieco ponad 20% środków inwestycyjnych (OECD, 2013, s. 96).

Wykr. 4. STRUKTURA INWESTYCJI SEKTORA SAMORZĄDOWEGO W 2011 R.

Źródło: dane na podstawie publikacji OECD (2014).

WYDATKI SEKTORA SAMORZĄDOWEGO WEDŁUG TYPÓW JEDNOSTEK ADMINISTRACYJNYCH

W 2014 r. w krajach OECD sektor samorządowy zrealizował 72% inwestycji publicznych. Jego średni udział w inwestycjach oscylował w ostatnich latach omawianego okresu na poziomie nieco przekraczającym 60% i nie uległ zasadniczej zmianie od połowy lat 90. XX w. (Allain-Dupré i in., 2012, s. 9). Udział sektora samorządowego w inwestycjach publicznych był większy w państwach federalnych (w Kanadzie, Belgii, Stanach Zjednoczonych, Niemczech i Szwajcarii), jednak dominujące znaczenie odgrywały w nich kraje związkowe, a w dalszej kolejności jednostki lokalne. Także w części krajów unitarnych, np. takich jak Japonia i Francja, lokalne inwestycje rządowe reprezentują większość inwestycji publicznych (OECD, 2015a, s. 78).

Największy udział w wydatkach samorządu terytorialnego w Polsce notują od lat gminy, które ustawowo mają przypisany najszerszy zakres działania i zadań do realizacji, w tym wymagających rozbudowy infrastruktury komunalnej. Najmniejszy udział w tych wydatkach miały zaś powiaty, które jednocześnie mają największy zakres działania (tabl. 2).

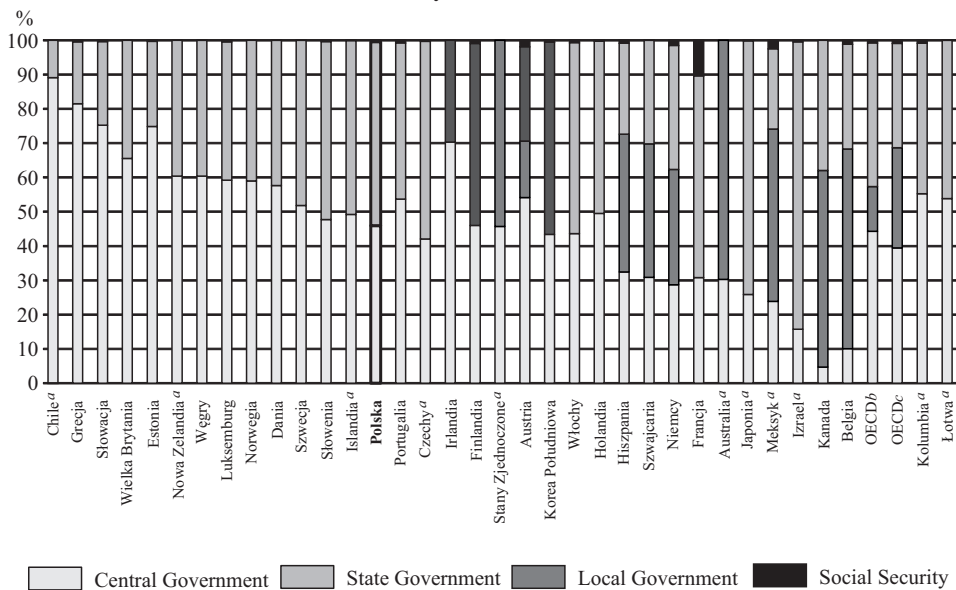
TABL. 2. UDZIAŁ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW JST W POLSCE W WYDATKACH INWESTYCYJNYCH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO w %

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gminy	36,2	36,7	36,4	40,1	36,7	30,1	29,9
Miasta na prawach powiatu	34,4	32,6	27,9	25,8	25,3	26,3	26,6
Powiaty	7,3	7,6	9,4	10,5	9,2	6,0	6,6
Województwa	13,7	13,2	22,3	11,6	13,2	12,3	14,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS i bazy wskaźników makroekonomicznych www.stat.gov.pl (pobrano 11.01.2016 r.).

Dokonując analizy udziału poszczególnych typów samorządu terytorialnego w publicznych wydatkach inwestycyjnych w krajach OECD można zauważyć istotne zróżnicowanie (wykr. 5).

Wykr. 5. STRUKTURA PUBLICZNYCH WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH WEDŁUG SZCZEBŁA ZARZĄDZANIA W 2014 R.

^a Dane dla wybranych krajów dotyczą roku 2013. ^b Średnia OECD. ^c Średnia wazona OECD.

Źródło: dane na podstawie publikacji OECD (2015a), s. 79.

Podobną jak w Polsce strukturą udziału poszczególnych typów JST w publicznych wydatkach inwestycyjnych charakteryzowały się: Finlandia, Słowenia, Islandia, Włochy, Czechy i Holandia. Co ciekawe, kraje te reprezentują różną organizację samorządu, Włochy bowiem zaliczane są do tzw. państw regionalnych, a pozostałe to kraje unitarne. Państwa te różnią się też istotnie pod

względem wielkości i roli, jaką samorząd odgrywa w realizacji zadań publicznych.

W takich krajach, jak: Irlandia, Japonia, Francja, Czechy i Korea Południowa dominujący udział w publicznych wydatkach inwestycyjnych miały jednostki lokalne. W 2014 r. średni udział w tych wydatkach we wskazanych państwach wyniósł nieco ponad 66%. Na drugim biegunie, ze stosunkowo niskim udziałem samorządu lokalnego, znajdowały się Chiny i Grecja. Można zauważyć, że są także kraje, w których jednostki lokalne w ogóle nie ponoszą wydatków inwestycyjnych. Ma to miejsce w Stanach Zjednoczonych i Austrii, które są krajami federalnymi. W ich przypadku dominującym inwestorem publicznym jest sektor centralny. Na uwagę zasługują także kraje skandynawskie, w których mimo wysokiego stopnia samorządności w inwestycjach publicznych także dominuje sektor centralny.

ZNACZENIE INWESTYCJI SEKTORA SAMORZĄDOWEGO

Jak podkreślono wcześniej, sektor samorządowy odgrywa kluczową rolę jako inwestor publiczny. Wydatki inwestycyjne samorządu terytorialnego w Polsce w ostatnich latach stanowiły średniorocznie ok. 5% wydatków sektora finansów publicznych. Maksymalny udział tej wielkości osiągnięto w 2009 r., mimo że najwyższe wydatki inwestycyjne samorządu terytorialnego obserwowano w roku 2010. Udział wydatków inwestycyjnych samorządu terytorialnego w wydatkach sektora publicznego w Polsce przedstawiono w tabl. 3, natomiast w porównaniu z wybranymi krajami OECD pokazano na wyk. 6.

TABL. 3. WYDATKI INWESTYCYJNE JST W POLSCE

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wydatki w mln euro:							
inwestycyjne JST	6252	73382	9905	10305	9807	8191	7976
sektora finansów publicznych	115043	127580	140481	151375	157162	164114	166471
Udział wydatków inwestycyjnych JST w wydatkach sektora finansów publicznych w %	5,4	5,8	7,1	6,8	6,2	5,0	4,8

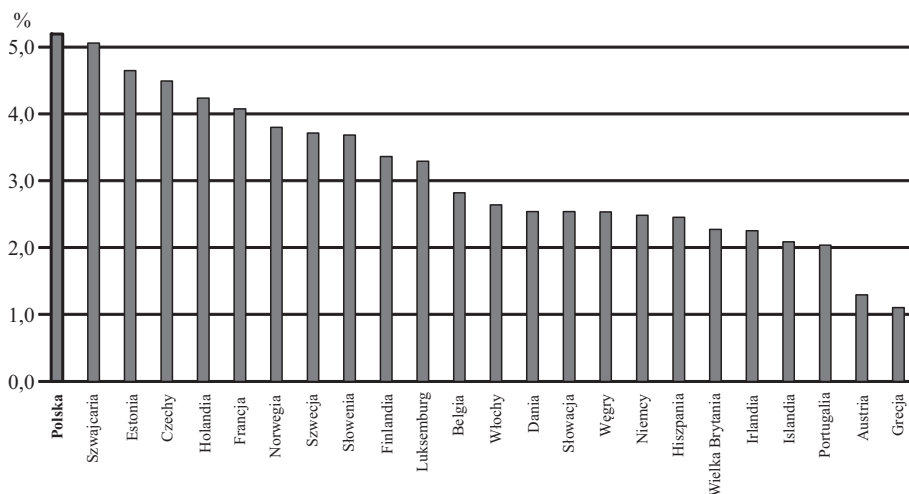
Źródło: jak przy tabl. 2.

Analizując udział wydatków inwestycyjnych sektora samorządowego w odniesieniu do wydatków publicznych można stwierdzić, że w Polsce był on najwyższy spośród zaprezentowanych krajów. Obok Polski tylko pięć krajów osiągnęło wartość tego udziału na poziomie 4% i więcej. Zdecydowanie najmniejszy udział odnotowano w Grecji i Austrii.

Dla pełniejszego zobrazowania znaczenia inwestycji samorządowych w Polsce, w tabl. 4 przedstawiono nakłady inwestycyjne JST oraz ich udział w nakładach inwestycyjnych sektora publicznego oraz nakładach ogółem.

**Wykr. 6. UDZIAŁ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH SEKTORA SAMORZĄDOWEGO
W WYDATKACH PUBLICZNYCH W WYBRANYCH KRAJACH OECD W 2012 R.**

U w a g a. Dane dla pozostałych krajów OECD nie są prezentowane przez Eurostat.

Ź r ó d ł o: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu *Europe in figures — Eurostat yearbook*, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_in_figures_-_Eurostat_yearbook. Pobrano 15.01.2016 r.

TABL. 4. NAKŁADY INWESTYCYJNE JST W POLSCE

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Udział nakładów inwestycyjnych JST w nakładach inwestycyjnych w %:							
sektora publicznego	46,7	45,6	49,1	52,0	44,6	46,0	48,5
ogółem	14,9	15,7	19,8	22,6	20,1	19,4	18,6

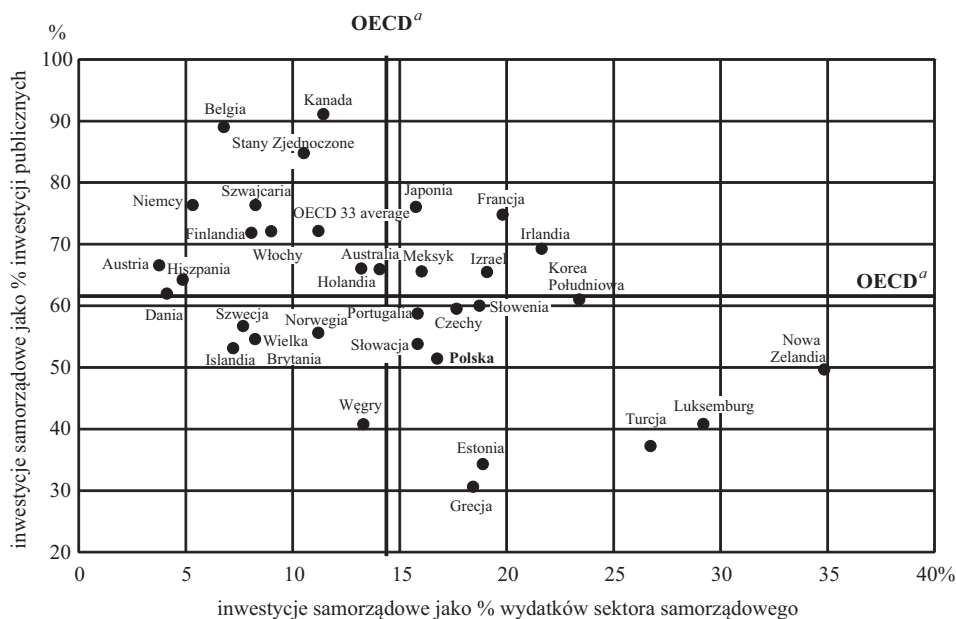
Ź r ó d ł o: obliczenia własne na podstawie danych GUS, tj. *Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej* z lat: 2005, s. 648; 2009, s. 655; 2010, s. 664; 2011, s. 713; 2012, s. 648; 2014, s. 668; 2015, s. 670.

Jak można zauważyć, udział nakładów inwestycyjnych sektora samorządowego w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych w sektorze publicznym, jak i do nakładów ogółem wzrastał do roku 2010, a w kolejnych latach obniżał się. W 2010 r. miała miejsce swego rodzaju kumulacja wykorzystania środków europejskich udostępnionych Polsce w ramach polityki spójności. JST stanowiły jedną z największych grup beneficjentów unijnej polityki spójności, a uzyskane środki przeznaczały głównie na realizację inwestycji. W kolejnych latach wielkość udostępnianych funduszy przeznaczanych na inwestycje spadała, co było spowodowane z jednej strony wyczerpywaniem się dotacji europejskich, z drugiej zaś ograniczaniem wydatkowania tych środków przez JST. Wynikało to z przygotowywania się sektora samorządowego do nowej perspektywy finansowej polityki spójności 2014—2020. JST muszą bowiem zapewnić możliwość

dofinansowania środków europejskich zgodnie z zasadą dodatkowości (montażu finansowego)⁵, co jest szczególnie trudne wobec zmian zasad zadłużania się JST, które weszły w życie z początkiem 2014 r.⁶

Biorąc pod uwagę jednoczesny udział inwestycji samorządowych w inwestycjach publicznych oraz w wydatkach sektora samorządowego można podzielić kraje OECD na cztery grupy (wykr. 7).

Wykr. 7. UDZIAŁ INWESTYCJI SEKTORA SAMORZĄDOWEGO W WYDATKACH TEGO SEKTORA ORAZ W INWESTYCJACH PUBLICZNYCH W 2012 R.

^a OECD — przeciętna wartość OECD ze względu na obie zmienne analizowane w wykresie.

Źródło: na podstawie danych OECD (2013), s. 97.

⁵ Zgodnie z tą zasadą UE nie zapewnia finansowania projektów w 100%. Beneficjent dotacji europejskiej jest zobowiązany do zapewnienia części środków (na wskazanym poziomie minimum) na współfinansowanie projektu.

⁶ Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych od początku 2014 r. dla każdej JST wyliczany jest tzw. indywidualny wskaźnik zadłużenia, który jest uzależniony od wielkości nadwyżki operacyjnej osiąganego przez 3 kolejne lata, powiększonej o wolne środki z lat ubiegłych oraz środki pochodzące ze sprzedaży majątku i stanowi maksymalny poziom zadłużenia danej jednostki. Wzmożona dzięki polityce spójności działalność inwestycyjna JST w latach 2007—2013 była realizowana w znacznej mierze z wykorzystaniem zwrotnych źródeł finansowania (kredytów, pożyczek, emisji obligacji), co istotnie ogranicza możliwości inwestycyjne JST w kolejnych latach.

Pierwszą z nich stanowią kraje charakteryzujące się stosunkowo wysokim udziałem inwestycji w inwestycjach publicznych (powyżej 50%) i wydatkach sektora samorządowego (powyżej 20%). Do tej grupy można zaliczyć: Francję, Irlandię, Koreę Południową i Nową Zelandię. Kolejną grupę stanowią kraje ze stosunkowo wysokim udziałem inwestycji samorządowych w wydatkach sektora samorządowego, ale jednocześnie niskim w inwestycjach publicznych. Jest to mała grupa, do której należą Turcja i Luksemburg. Najlicniejsza grupa krajów charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem inwestycji samorządowych w inwestycjach publicznych i niskim udziałem w wydatkach sektora samorządowego. Do tej grupy należy Polska. Bardzo podobnymi udziałami charakteryzują się też: Czechy, Słowacja, Słowenia i Portugalia. Ostatnią grupę reprezentują Węgry, Estonia i Grecja, w których inwestycje sektora samorządowego mają zarówno stosunkowo niewielki udział w inwestycjach publicznych, jak i wydatkach sektora samorządowego.

Podsumowanie

Reasumując można stwierdzić, że sektor publiczny odgrywa w krajach OECD istotną rolę w działalności inwestycyjnej, wydając przeciętnie nieco ponad 45% ogółu środków przeznaczonych na inwestycje. W znacznej części państw OECD to sektor samorządowy pełni istotną rolę w realizacji inwestycji publicznych⁷. Jest to szczególnie widoczne w: Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Belgii oraz Niemczech. Także w Polsce JST są istotnym inwestorem. Obecnie sektor samorządowy w Polsce wydatkuje blisko 17% swoich funduszy na inwestycje, realizując przy tym blisko 52% publicznych wydatków inwestycyjnych. Dominujący udział w wydatkach inwestycyjnych mają gminy, przy czym szczególnie duży udział mają tego typu jednostki w: Izraelu, Japonii, Francji czy Czechach. Także w Polsce spośród JST gminy mają największy udział w wydatkach inwestycyjnych. Gminy łącznie z miastami na prawach powiatu notowały w 2013 r. ponad 56% ogółu wydatków na inwestycje w sektorze samorządowym.

W krajach OECD sektor samorządowy wydatkował środki inwestycyjne głównie na wspomaganie rozwoju gospodarki, edukację oraz gospodarkę mieszkaniową i komunalną. W Polsce sektor samorządowy coraz częściej inwestuje nie tylko w rozbudowę lub modernizację podstawowej infrastruktury gospodarczej (drogi, sieć wodno-kanalizacyjna), ale także w tworzenie warunków rozwoju gospodarczego (np. przygotowanie terenów inwestycyjnych) czy też zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej/regionalnej wyższego rzędu (elementy infrastruktury społecznej, np. obiekty widowiskowe).

Można przewidywać, że w kolejnych latach działalność inwestycyjna JST w Polsce będzie zależeć od dostępności bezzwrotnej pomocy z UE, a podejmowane inwestycje będą w znacznej mierze ograniczone możliwością jej uzyska-

---

⁷ Dokonanie pełnej analizy porównawczej wymagałoby zestawienia także kompetencji i zadań jednostek samorządu, bowiem ponoszenie wydatków związanych z realizacją inwestycji jest uzależnione od stopnia decentralizacji zadań w poszczególnych krajach.

nia. Szacuje się, że z udostępnionych Polsce funduszy JST wykorzystają 1/3, co z wkładem własnym może stanowić ok. 36 mld euro (152 mld zł).

---

dr Dorota Wyszowska — *Urząd Statystyczny w Białymstoku, Uniwersytet w Białymstoku*
dr Adam Wyszowski — *Uniwersytet w Białymstoku*

LITERATURA

- Allain-Dupré, D., Hulbert, C., Vammalle, C. (2012). *Public Investment at Central and Sub-national Levels: An Adjustment Variable for OECD Countries in the Present Context of Austerity?*. OECD workshop on Effective Public Investment at Sub-National Level in Times of Fiscal Constraints: Meeting the Co-ordination and Capacity Challenges.
- OECD (2013). *OECD Regions at a Glance 2013*. OECD Publishing, Paris.
- OECD (2014). *Recommendation of the Council on Effective Public Investment Across Levels of Government*.
- OECD (2015a). *Government at a Glance 2015*. OECD Publishing, Paris.
- OECD (2015b). *Sub-national governments in OECD countries: key data, 2015 edition*. OECD Publishing, Paris.
- Zioło, M. (2012). Finansowanie inwestycji komunalnych przez banki. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Lublin — Polonia*, vol. XLVI, 4 sectio H.

Summary. *In many countries, the local government sector is an important public investor. In Poland, the share of investment outlays of this sector in public expenses constitutes more than 50%. Comparing the investment expenditure of the local government in Poland with other OECD countries, it can be inferred that the Polish rates are among the highest ones. This article aims at presenting the investment size and direction of the local government sector in Poland compared to the OECD countries in 2007—2013 and their importance in the creation of economic activity.*

Keywords: local government, public investment, local investment, investment outlays.

Резюме. *Сектор местных органов власти во многих странах является важным общественным инвестором. В Польше доля инвестиционных расходов этого сектора в государственных расходах составляет выше 50%. Сопоставление инвестиционных расходов местного самоуправления в Польше с остальными странами ОЭСР показывает, что они являются одними из самых высоких.*

Целью статьи было представление размера и направлений в области капиталовложений сектора местного самоуправления в Польше на фоне стран ОЭСР в 2007—2013 гг, а также представление значения в создании экономической активности.

Ключевые слова: местное самоуправление, общественные капиталовложения, инвестиции местного самоуправления, инвестиции.